

09. 11. 2017

SERVICIUL MANUSCRISE-CARTE RARĂ

RAPORT DE ACTIVITATE 2017

I. Activitățile de cercetare-dezvoltare

1. Activitate de cercetare - dezvoltare în cadrul compartimentului Manuscrise - Carte rară

s-a concretizat prin publicarea unor articole și lucrări, după cum urmează:

1.2 Articole în alte reviste științifice/culturale din România sau în volume ale conferințelor

- Mădălina Lascu :

Ecouri ale curentului de Stil în revistele de avangardă românești, „Caietele avangardei”, An 5, nr. 9, 2017, p. 16 - 19 ;

Tristan Tzara - ipostaze iconografice, în Centenar Dada. Caietele Simpozionului național "Craiova și avangarda europeană", Craiova, Editura Aius, 2017, p. 25-39.

- Carmen Albu *Corpusul legăturilor din piele albă-alaun, pergament și pergament refolosit din Colecțiile Bibliotecii Academiei Române valorificate în proiectul KOLLART.* (Articol prezentat în cadrul Conferinței internaționale de la Sibiu, Muzeul Astra, Emerging Technology and Innovation for Cultural Heritage).

- Lorența Popescu: *Scrieri lexicografice românești în colecțiile Bibliotecii Academiei Române*, în „Revista Bibliotecii Academiei Române”, an II, nr. 1/2017, Editura Academiei Române, București, p. 3-14.

Oana Dimitriu: *Stefan Corodeanu, un erou al primului Razboi Mondial*, în *Curtea de la Arges*, nr. 8, august 2017, p. 15-16

Andrei Ioan Țârlescu: N. Noica, A. Tarlescu, *Rastignirea lui Hristos*. Scrisoare apocrifa a lui Pontiu Pilat, în *Cotidianul*, 14 aprilie 2017

A. Tarlescu, *Spalarea picioarelor ucenicilor de catre Iisus Hristos, predica lui Iosif Naniescu*, în *Ziarul Lumina*, 13 aprilie 2017.

1.2 Cărți în edituri din România:

Antim Ivireanu, Predici – Prima ediție a Predicilor lui Antim Ivireanu. Cu un cuvânt înainte de Gabriel Ștrempel și Ioan Moldoveanu. Ediție îngrijită de Ion Andrei Țârlescu: *Antim Ivireanu, Predici – Prima ediție a Predicilor lui Antim Ivireanu*. Editura Andreas, București 2017.

Biblioteca Academiei Române- Tezaur de cunoaștere (album publicat cu ocazia împlinirii a 150 de ani de la înființare).

Slujebnicul Mitropolitului Ștefan al Ungrovlahiei. Ediție facsimilată după manuscrisul românesc 1790. Coordonator: Gabriela Dumitrescu; București, Editura Sapiientia Principium Cognitio, 2017;

- *Radu Zugravu - caiete de schițe*. Ediție facsimilată după manuscrisele românești 4602 și 5307. București, Editura Excelență prin Cultură, 2017.

1.3 A fost realizată expoziția virtuală *Biserica Mănăstirii Argeșului, o jumătate de mileniu, 1517-2017* (Gabriela Dumitrescu, Cristian Ciurea).

1.4 Participare la conferințe cu comunicări:

- *Carmen Albu*, Conferința internațională de la Sibiu, Muzeul Astra, **Emerging Technology and Innovation for Cultural Heritage (Perioada 13 - 14 septembrie 2017)**.
- *Ion Andrei Țârlescu*, *Conferința Internațională din Insula Chios (Grecia), cu comunicarea: Din Istanbul în Țara Românească. Mavrocordații. (Perioada 18 - 20 august 2017)*.

2. Domeniile de cercetare. Programele fundamentale. Programele prioritare (dacă este cazul).

Domeniile de cercetare abordate în cadrul serviciului se înscriu în programele fundamentale de cercetare al Academiei Române.

3. Resursele umane: cercetători, doctori, conducători de doctorate (lista: nume și domeniu).

a. doctoranzi - 3 (*Luminița Kövari*, filologie; *Ion Andrei Țârlescu*, filologie; *Oana Dimitriu*, arte);

b. doctori - 2 (*Lorența Popescu*, filologie; *Mădălina Lascu*, filologie)

5. Infrastructură de cercetare nouă, achiziționată/completată în anul 2017 (listă: denumiri echipamente, valori) Nu s-a alocat.

6. Rezultatele cercetării desfășurate în anul 2017

- **INHERIT - Intelligent strategy for movable cultural heritage monitoring in a changing climate**, 7 parteneri: INCDTP - ICPI București, MIRA TELECOM S.R.L., INCDIE - ICPE - CA București, Muzeul național al satului "DIMITRIE GUSTI", Biblioteca Academiei Române, Complexul național muzeal "ASTRA" Sibiu, Muzeul Bucovinei; proiect PN-II-PT-PCCA-2013-4-2095; perioada 2013-2017; coordonator BAR: *Gabriela Dumitrescu*.

- **KOLLART - Metode inovative pentru conservarea obiectelor de patrimoniu din piele și pergament**. Parteneri: INCDTP - ICPI București și Biblioteca

Academiei Române; perioada: 2017 - 2018; coordonator BAR: Gabriela Dumitrescu.

7. Realizări excelente ale Compartimentului obținute în anul 2017 (cca. 3 realizări):

Biblioteca Academiei Române- Tezaur de cunoaștere (album publicat cu ocazia împlinirii a 150 de ani de la înființare).

Slujebnicul Mitropolitului Ștefan al Ungrovlahiei. Ediție facsimilată după manuscrisul românesc 1790. Coordonator: Gabriela Dumitrescu; București, Editura Sapiientia Principium Cognitio, 2017;

- *Radu Zugravu - caiete de schițe*. Ediție facsimilată după manuscrisele românești 4602 și 5307. Coordonator: Gabriela Dumitrescu; colaboratori: Luminița Kövari, Carmen Albu. București, Editura Excelență prin Cultură, 2017.

8. Premii internaționale, naționale sau ale Academiei Române, obținute (de către salariați, listă: premiile, lucrările premiate).

Premiul Timotei Cipariu al Academiei Române pentru Istoria lui Alexandru cel Mare - Alexandria lui Năstase Negrule. Coordonator Gabriela Dumitrescu; Prefață de Gh. Chivu, membru corespondent al Academiei Române; Transcrierea textului: Gabriela Dumitrescu, Carmen Albu, Claudia Nichita (Ediție facsimilată după manuscrisul B.A.R. 869, însoțită de transcrierea textului, glosar și note); 240 p. București, Editura Sapiientia Principium Cognitio, 2015. ISBN 978-606-93269-4-7.

13. Teme de C-D noi, propuse pentru 2018

Oana Dimitriu: *Teme iconografice în gravura cărții românești vechi din secolul al XVIII-lea (timp necesar 3 ani);*

Ion Andrei Țârlescu: *Studiu monografic al manuscriselor grecești (sec. XVII-XX) din colecția Bibliotecii Academiei Române.*

14. Expoziții, propuse pentru 2018

- 15 - 19 ianuarie 2018, *Ziua Culturii Române - Mihai Eminescu;*
- 22 - 31 ianuarie 2018, *Unirea Principatelor Române;*
- 07 - 25 mai 2018, *Independența României;*
- 02 - 20 iulie 2018, *Mihai Viteazul, domn al Țării Românești;*
- 05 - 23 noiembrie 2018, *Paris-București;*
- 26 nov. - 14 dec. 2018, *Marea Unire.*

II. Activitățile de bază specifice compartimentului

1. Îmbogățirea colecțiilor

În anul 2017 au fost înregistrate 18 achiziții, reprezentând 324 piese de corespondență și 8607 piese materiale de arhivă; au fost introduse în fondul de carte rară 10 de volume, provenite din depozitele generale ale B.A.R.

2. Prelucrarea colecțiilor

Au fost completate fișele pentru baza de date M. Eminescu - ms. rom. 2260 (23 file, 70 de fișe) ; au fost corectate 25 de fișe în baza de date ORB (carte românească veche); au fost redactate fișe descriptive extinse pentru corpusul de manuscrise românești, slavone și grecești (în ALEPH) - 116 ; au fost introduse în fondul de carte rară 10 volume, pentru care s-au redactat fișele

descriptive (în ALEPH), au fost redactate 1260 fișe descriptive pentru documente istorice; au fost redactate 2290 fișe pentru colecția Virgil Cândea; au fost redactate 25 de fișe pentru manuscrisele Dumitru Țepeneag; au fost redactate 70 de fișe pentru catalogul corespondenței G. T. Kirileanu; au fost transferate în format word fișele descriptive pentru 1953 cote de arhivă, în vederea constituirii unei baze de date; a fost continuat Indicele *Catalogului manuscriselor slavo-române și slave din Biblioteca Academiei Române*, vol. 1. (proiect în derulare cu Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române); s-a realizat completarea unor fișe preliminare de descriere (documente Word și Corel), incluzând: desenarea schemei decorative generale pentru fiecare legătură (coperta anterioară și coperta posterioară), inventarul complet de fiare (ornamente) pentru fiecare legătură (denumire și precizarea dimensiunilor), stabilirea unor clase de ornamente (COLLART).

Utilizarea colecțiilor

- Sala de lectură "D. Panaitescu-Perpessicius" a fost frecventată de 3730 cititori, cărora li s-au pus la dispoziție următoarele materiale: 270 volume fotocopii, 2 120 volume manuscrise, 33731 documente istorice, 316 volume carte rară, 1575 volume carte românească veche, 20.124 piese de corespondență, 274 540 piese de arhivă, 226 volume inventar, 492 volume carte din depozitele generale, 238 volume periodice.

- Sala de lectură "Virgil Cândea" a fost frecventată de 530 cititori, cărora, în afara volumelor existente la raft, le-au fost puse la dispoziție 1960 volume carte din depozitele generale și 476 de volume periodice. Tuturor cititorilor

care au frecventat cele două săli de lectură ale Serviciului de Manuscrise-Carte rară le-au fost oferite informații și îndrumări în vederea cunoașterii și folosirii corecte a surselor bibliografice ale serviciului și ale colecțiilor B.A.R. În afara materialelor servite pentru salile de lectură, din depozitele serviciului s-au mai servit pentru lucru și pentru expoziții, următoarele materiale: 651 volume manuscrise, 183 volume carte rară, 17 volume de carte românească veche, 2 574 documente istorice, 14 972 piese de arhivă, 2423 piese de corespondență, 37 volume inventar, 190 piese achiziții noi. A fost de asemenea rezolvată corespondența serviciului (78 solicitări și lămuriri online), au fost soluționate cererile de digitizare primite din parte institutelor Academiei Române.

4. Digitizare, prezervare, clasare

Pentru prezervarea fondurilor au fost realizate aproximativ 13 860 imagini digitale după manuscrise, documente istorice și corespondență. Pentru solicitările cititorilor, au fost realizate 3560 de imagini digitale contra cost (0,5 E/imagine) și 5525 de imagini fara plată (pentru cercetători din instituttele Academiei Române).

În cadrul activităților de conservare a colecțiilor, au fost restaurate 860 file din manuscrise, carte rară și carte românească veche, 5 volume legate în piele. Au fost întocmite 5 fișe de clasare pentru manuscrisele slave 692, 93, 68, 10, 131.

Şef Serviciu

Gabriela Dumitrescu